

INHOUDSOPGAWE

'n Woord van die skrywer – Leonie Katzke	10
Inleiding	12
Hoe die boek gebruik word	13
Boeklys	14

STUDIEVELD A - DIE KRAG VAN WOORDE

LES 1 - Fokus: Lees om aandag te gee aan spesifieke besonderhede (betekenisleer en woordeskatuitbreiding).....	17
Leesstuk: Woordkrag (uitdrukkings, beeldspraak, taalstrukture en –konvensies, vertaling, negatiewe taal).	
Gedigte: Die Towerwoord – Tanya Joubert.	
Hartseer – Zanne Bosman.	
Dertien en 'n pyn – Adri Troskie-Vivier.	
Die Krikkelwonder – Phillip de Vos.	
Skryfstuk: Verhalende opstel.	
LES 2 - Fokus: Luister vir spesifieke inligting (betekenisleer en woordeskatuitbreiding).....	31
Leesstukke: Skindergedrag (gesegdes, taalstrukture en –konvensies).	
Geskiedenis van die limeriek (kenmerke en formaat, skep eie).	
Limerieke is die ideale manier om die plesier van rym te leer (Phillip de Vos).	
Mondeling: Radiopraatjie (skilderkrag van woorde).	
Gedigte: Soos ryp appels – Elizabeth Kendall.	
Kies geel? Kies rooi? – Pieter W. Grobbelaar (ontleding van gedigte, dramatisering).	
LES 3 - Fokus: Taalstrukture kom teksgebaseerd, kommunikatief en geïntegreerd voor en behoort nie beperk te word tot die ontleding van ritse geïsoleerde sinne nie.....	48
Mondeling: Paneelbespreking / forum.	
Leesstukke: Eendag, wanneer ek 'n ouer is...	
Die opteken van dinge... (historiese gedig).	
My taal is my reg.	
Mondeling: Toespraak / Gedig dramatiseer.	
Gedigte: Jongeling – Bernard Fielies.	
Die Ossewa – Jan F.E. Cilliers. (liriese lofdig, stylfigure, alliterasie, assonansie).	
Op 'n stormagtige winteroggend – Gert Strydom (historiese gedig, rym, ritme, idioomvorme, beeldspraak).	
Skryfstuk: Opsommende notas (taalstrukture en –konvensies).	

- LES 4 - Fokus: Taal vorm en weerspieël houdings en waardes (betekenisleer en woordeskatuitbreiding).....61**
- Leesstuk: Idioomspeletjie (blog, idiomatiese uitdrukkings, taalstrukture en -konvensies).
- Inligtingstuk: Woorde wat die oog vang – koerantartikels en advertensie (praktiese toepassing van inligting, bemarking, taalstrukture en -konvensies).
- Mondeling: Telefoongesprek – reël 'n onderhoud (dialogo, formele en informele situasie).
- Skryfstuk: Telefoongesprek.
-
- LES 5 - Fokus: Kragtige woorde bly voortleef (betekenisleer en woordeskatuitbreiding).....80**
- Leesstukke: Tel jou woorde (beeldspraak, stylfigure, uitdrukkingstaal, taalstrukture en –konvensies).
 Tel jou woorde want elke woord tel (vergelyk, kontrasteer, evalueer, taalstrukture en –konvensies, uitdrukkings en gesegdes).
 'n Doodgewone, maar kragtige storie (blog, taalstrukture en –konvensies, begrip).
 Poëtiese woorde stel baie meer voor as wat dit sê (kontras, atmosfeer, alliterasie).
 Agtergrondskets: A.G. Visser.
- Gedig: Die ontwaking - A.G. Visser (ontleding van 'n gedig).
-
- LES 6 - Fokus: Gevleuelde taal (betekenisleer en woordeskatuitbreiding).....95**
- Luister en kyk: Video opnames: die vlug van 'n arend.
- Leesstukke: Beroemde woorde: Alles sal regkom - Jan Brand (navorsing, taalstrukture en –konvensies).
 Beroemde woorde: Toesprake en gesegdes – Sir Winston Churchill (geheuespel, navorsing).
- Prakties: Verbind woorde en visuele tekste.
- Gedig: Uittreksel uit *Cash for gold* – Nathan Trantraal.
- Skriftelik: Onderhoud (afleidings en implikasies).
-
- LES 7 - Fokus: Inspirerende taal (betekenisleer en woordeskatuitbreiding, gesegdes en slagspreuke van beroemdes).....107**
- Luister en kyk: Video opname met motiveringspreker.
- Leesstukke: Agtergrondskets: Felice Leonardo "Leo" Buscaglia (taalstrukture en –konvensies).
 As ek my lewe kon oorbê... (kern- en hoofgedagtes).
 Agtergrondskets: Rudyard Kipling (afleiding en woordaanpakvaardighede, betekenis literêre genre, taalstrukture en –konvensies, navorsing).
 Woorde wat kan toor... (Francois Pienaar – 1995 Rugbywêreldbeker, Martin Luther King – I have a dream, Elsa Joubert – 95 jarige skrywer).
 Ikoniese leierskap en inspirende woorde... Nelson Mandela (opsomming, eienskappe, getuigskrif, taalstrukture en –konvensies)
- Gedig: As- (Vrye vertaling van *If* – Rudyard Kipling).
- Mondeling: Toespraak om te inspireer en te oortuig.
-
- LES 8 - Fokus: Kreatiwiteit en innoverende denke.....126**

STUDIEVELD B - REGSAKE

- LES 1 - Fokus: Luister, lees, oordink en redeneer.....133**
Leesstukke: Misleidende advertensies (spesifieke besonderhede, afleidings, manipulerende taal)
Wenke oor hoe om reg te kla en by wie om te kla (kern- en ondersteunende gedagtes, beskrywing, verduideliking, opsomming en definisie)
Gevallestudies (skriftelike werk, dramatiseer dialoog, voltooi klagtevorm)
- LES 2 - Fokus: Regstaal in aksie.146**
Illustrasie: Die struktuur van ons howe (maak 'n plakkaat)
Leesstukke: Suid-Afrika se regstelsel (opsomming)
Wat sê die reg en wat sê die wet? (ooreenkomste en verskille, visuele teksontleding, skriftelike werk, taalstrukture en -konvensies, woordeboekwerk)
Die hof is nie vir sissies nie (stemtoon, tempo, liggaamstaal en leestekens, vertellerperspektief, taalstrukture en -konvensies, houding, universele waardes, bedoeling van verteller)
Hof/verbatim-verslaggewer (kennis- / begripsvrae)
- LES 3 - Fokus: Luister, lees, bespreek en redeneer.164**
Leesstukke: Eerste-persoonverteller se hofstorie (bespreek besonderhede, waardes, boodskap, stereotipering en vooroordele, taalstrukture en -konvensies)
Die Regsberoep in 'n neutdop: beroepsopsies, poste by die Dept. van Justisie en akademiese en persoonlike vereistes (kennis-, begrips-, toepassings- en evalueringsvrae, debat)
Video: Advokaat aan die woord in die hof
- LES 4 - Fokus: Interpretasie en ontleding.172**
Leesstukke: Deel 1: Handves van Regte (vraagwoorde en opsomming)
Deel 2: Die reg op gelykheid – Artikel 9 van die Handves van Regte (scenario)
Die Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie (voltooi klagtevorm, illustrasie klagteproses, taalstrukture en -konvensies)
Wanneer en hoe gebruik ek die hof vir klein eise? (vraag en antwoord in die vorm van 30-sekonde speletjie)

- LES 5 - Fokus: Ontleed, interpreteer, evalueer en reageer.187**
- Liedjie: *Roelandstraat* (YouTube-opname)
- Leesstukke: Die strafreg en die kriminologie – twee definisies van misdaad (debat, beroepsvoorkeur)
Opsomming van misdaad wat gepleeg is (evaluering van rolle)
Storieverteller se derdehandse hof storie (identifiseer nuutverworwe aspekte/elemente/faktore, taalstrukture en –konvensies)
Skuldig of onskuldig? (ontleed, interpreteer, evalueer -oordele o.g.v. universele waardes)
- Gedigte: *Draaiboek* deur D.J. Opperman gegrond op koerantberig (rolspel)
In die hof deur Naldo Africa (skryf 'n koerantberig / ontledingsverslag / dialoog)
- LES 6 - Fokus: Die reg beskerm.....202**
- Strokiesprente: Ontleed, interpreteer, verduidelik en bespreek o.g.v. misleidende of verwarrende boodskappe
- Leesstukke: Die Kinderwet, nr.75 van 2008, se doel ten opsigte van kinders wat met die gereg bots (bring inligting en illustrasies met mekaar in verband)
Die Kinderwet en die beskerming van kinders (mondeling bespreking: analisevrae)
Verslag oor skending van menseregte gegrond op koerantberig
Straatkind (bring in verband met Kinderwet 75 van 2008)
- Skriftelik: Voltooi beëdigde verklaring (scenario)
Skryf 'n eie storie (jeugmisdaad)
- Visualiseer: Afleiding en vergelyking n.a.v. emosies (taalstrukture en –konvensies)
- LES 7 - Fokus: Luister is die sleutel tot enige intelligente reaksie – veral in die hof.....215**
- Leesstuk: Kriminele Reg (strafregprokureurs en strafproses)
- Mondeling: Beroepskeuse
- Leesstuk: Hofsaak – om te laster, of nie te laster nie... (begripsvrae, taalstrukture en – konvensies)
- Mondeling: 'n Hofprosedure is 'n dialoog (dramatisering en rolspel)
- LES 8 - Fokus: Prakties en toepaslik.....228**
- Verskeie aktiwiteite (innoverende denke, selfstandige beplanning en kreatiewe implementering)

STUDIEVELD C - DIE WÊRELD VAN KOS EN KLERE

- LES 1 - Fokus:** **Luister na en lees van spesifieke inligting.....235**
- Leesstukke: Geld laat die aarde draai, sê hulle... regtig? (begripsvrae, taalstrukture en –konvensies, woordeboekwerk)
- Sal geld steeds die aarde laat draai as mens nie kos het of nie kan lees nie? (waardeoordeel, stereotipering en vooroordele, beeldspraak, taalstrukture en –konvensies)
- 'n Revolusie in die kombuis wat met 'n getoi-toi gepaardgaan...? (begrip)
- Mondeling: Onderhoudvoering
- Skriftelik: Verslag, dagboekinskrywing, plakkaat
- LES 2 - Fokus:** **Logika, logiese volgorde en logiese gevolge.....248**
- Leesstukke: Jy is wat jy eet... (identifikasie, oorsaak en gevolg, taalstrukture en –konvensies)
- Die pad wat jou kos loop, is altyd in dieselfde volgorde (volgorde van inligting, taalstrukture en –konvensies)
- 'n Jagstorie met 'n kinkel (storievertelling)
- Kookterapie (begrip, evaluering en verklaring)
- Gedigte: *Groente-gedoente* deur Andika (lawwe rymelary)
- Groet die oujaar* deur Driekie Grobler (struktuur)
- Met krui en anys* deur Catharina E. (visuele ontleding)
- Skriftelik: Ontwerp eie plakkaat vir kombuis
- LES 3 - Fokus:** **'n Gesonde liggaam huisves 'n gesonde gees.....262**
- Leesstukke: Roomys versus vrugte? Eet jouself gesond en energiek (die selfhelpproses, uitdrukkings, konteks en persepsie, voorkeur en afkeur)
- Speel met jou kos... op die regte manier (volg instruksies, volgorde)
- Shakespeare: "To be or not to be, that is the question" (taalstrukture en –konvensies)
- Kos en higiëniese selfhelpplan teen natuurlike bakterieë
- Skriftelik: Skryf vier paragrawe met aangeduide kernwoorde
- Skryf eie kosgedig of limerieke
- Mondeling: Onderhoudvoering, bespreking en interpretasie van illustrasies
- LES 4 - Fokus:** **Spesifieke inligting vir begrip en vaslegging.....273**
- Gedig: *Om rys te kook* deur Wikus Luwes
- Skriftelik: Herrangskik instruksies in die regte volgorde
- Skryf verhalende opstel n.a.v. spesifieke riglyne en illustrasies
- Ontwerp eie resep volgens gegewe bestanddele
- Skryf 'n "kaasstorie" vir 'n kinderboek (storie, gedig of dialoog)
- Mondeling: Vertaling van resep
- Leesstukke: Die Nederlanders is alombekend vir die kase wat hulle maak (vraagstelling en antwoordformulering, bespreking)
- Lank, lank gelede voordat daar massaproduksie was (oorsprong van Feta-kaas)
- Leesstuk: Tuisgemaakte jogurt (oorsprong van jogurt)
- Prakties: Maak eie Feta-kaas en jogurt (vertaling en vervaardiging)

LES 5 - Fokus:	Behou perspektief.....	288
Liedjie:	Rokkies wou sy dra (tradisionele wysie en verwerk deur Pierre Malan)	
Leesstukke:	Ons is die keuses wat ons maak (kritiese ontleding en evaluering, taalstrukture en –konvensies) Storie 1: Geite en giere versus betekenisvol en verstaanbaar Storie 2: Bykomstighede het hul eie onverstaanbare geite... (evaluering vanuit 'n spesifieke hoek: behou perspektief)	
Strokiesverhaal:	Die generasiegaping is so oud soos die mensdom self (kenmerke van 'n verhaal)	
Gedig:	<i>Kleremakerspop</i> deur Riempa (struktuur en innerlike bou)	
Skriftelik:	Gevolgtrekking t.o.v. eie evaluasie	
Mondeling:	Beoordeling van waardes, houdings en oortuigings. Hou 'n debat	
LES 6 - Fokus:	Perspektiewe en persepsies.....	301
Skriftelik:	Afleiding en gevolgtrekking (koerantartikel n.a.v. gegewe inligting)	
Leesstukke:	Materiaal, styl, behoeftes, begeertes (vraagwoorde met 'n doel, taalstrukture en –konvensies) Goedkoop koop, is duur koop (meningsvorming, bespreking en gevolgtrekking t.o.v. geloofwaardigheid, realisme en moontlikheid, kritiese kommentaar)	
Skriftelik:	Vergelykende lys o.g.v. illustrasies	
LES 7 - Fokus:	Ontwerp en vervaardiging.....	314
Gedig:	<i>Die Spinnerak-Rokkie</i> deur Eugene Marais	
Leesstuk:	Kleding in die wêreld van die mens (taalstrukture en – konvensies) Skoeisel. 'n Brokkie modenuus: Modegier – sneakers (skryf eie brokkie modenuus) Die kuns van modeontwerp (begrip en studieleiding)	
LES 8 - Fokus:	Spesifieke inligting vir begrip en vaslegging.....	323
Gedig:	<i>Poppies</i> deur Paphira (ontwerp kledingstuk o.g.v. inhoud)	
Leesstukke:	Die appel val nie ver van die boom af nie (seun volg in pa se voetspore) S.A. se plaaslike klerebedryf (vergelyking en teenstrydighede, taalstrukture en –konvensies) Beroemd en uit eie geleedere	
Prakties:	Gebruik gegewe ontwerp om eie te skep	
ANTWOORDBLAD A	339
ANTWOORDBLAD B	343
ANTWOORDBLAD C	346
Woordelys	351
Taalbegrippe	354
Bronnelys	357

